

ПАМЕТНИКЪТЪ НА ИЛАРИОНЪ МАКАРИОПОЛСКИ *)

Намира се въ градинката предъ Синодалната палата. Направенъ е съ сръдства на комитета „Иларионъ Макариополски“, една отъ задачите на който, между друго, била да издигне въ София паметникъ на знаменития архиерей.

Издигането на паметника е станало по случай петдесетгодишнината отъ смъртта на Илариона Макариополски.

*) Мирското му име е Иларионъ Стояновъ Михайловски. Единъ отъ най-големитѣ и разпалени борци отъ епохата на нашето духовно възраждане и единъ отъ първитѣ ни архиереи. Роденъ презъ 1812 г. въ гр. Елена, а починалъ въ Цариградъ презъ 1875 г. За да се подготви за духовно лице, следъ като училъ по славянобългарски въ родния си градъ и по гръцки въ Арбанаси и Търново, Иларионъ Макариополски продължилъ образованието си въ гръцкото училище въ Света-гора, а следъ това въ Гърция и въ Патриаршеското гръцко богословско училище въ Цариградъ.

Поради борбитѣ си съ гръцката патриаршия за църковна свобода, той е билъ изпращанъ на заточение нѣколко пѣти. Следъ Севастополската война е билъ ржкоположенъ за епископъ отъ сжщата патриаршия подъ името Макариополски и назначенъ за архиерей въ гр. В.-Търново. По желанието, обаче, на търновци той не е заелъ епархията си, а останалъ на служба при българската църква въ Цариградъ. Едва следъ учредяването на българския екзархатъ (1870) Иларионъ заминалъ за епархията си и я управлявалъ две години — отъ 1872—1874 г. Иларионъ Макариополски е основател на първото българско духовно училище въ Петропавловския манастиръ при гр. Лѣсковецъ.

Основниятъ камъкъ на паметника е билъ положенъ на 21 юний 1925 год съ голѣма тържественостъ. На тържеството присъствуваха: синодалнитѣ старци, министритѣ на чело съ министъръ-председателя Алекс. Цанковъ, Столичниятъ кметъ Г. Маджаровъ, представителя на Двореца Груевъ, военнитѣ и граждански власти, войскови части отъ Столичния гарнизонъ, учащата се младежъ, делегации на разни патриотични и спортни организации и многоброенъ народъ. Следъ кратка молитва Плов. митрополитъ Максимъ прочелъ акта. Следъ него министъръ-председателя произнесълъ подходяща за целта речъ, а председателя на Комитета проф. М. Арнаудовъ прочелъ възпоменателно слово.

Актътъ, написанъ на пергаментна хартия, билъ поставенъ въ стъклена епруветка, а следъ това сложенъ въ основата на паметника. Върху него била заздана камена плоча. На край, хоръгъ на Николаевъ изпѣлъ пѣсенъта „Заточаването на българскитѣ владици“, а военниятъ министъръ генералъ Ив. Вълковъ направилъ прегледъ на войсковитѣ части.

Направата на паметника е била възложена отъ Комитета чрезъ конкурсъ на скулптора Ал. Андреевъ.

Паметникътъ е билъ започнатъ и окончателно привършенъ още презъ сжщата година.

Направенъ е отъ бѣлъ врачански камъкъ и струва 120,000 лв.

На лицевата му страна е поставенъ бронзовъ барелефъ на образа на архиерея съ надписъ:

**Иларионъ
Макариополски**
роденъ 1812 г. 6 септемврий —
4 юний 1875 г. умрѣлъ